

Предложения на членове на БСК по проекта на Национален план за възстановяване и устойчивост 2021-2026 г.

Водеща област 1: Ускоряване — приоритетен подход към ориентирите към бъдещето чисти технологии и ускоряване на разработването и използването на възобновяеми енергийни източници.	
Описание на националната ситуация	Делът на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия през 2020 г. е 20.20%. До 2030 г. Р България поема ангажимент да увеличи този дял най-малко до 27.09%. Страната разполага с подходящи климатични условия за развитие на възобновяемата енергия в трите сектора: електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане, транспорт.
Инвестиции	<p>Съфинансиране от държавата на инвестиционни предложения, насочени към:</p> <ul style="list-style-type: none"> - преминаване на предприятията към използване на енергия от собствени възобновяеми енергийни източници, участие в създаването и управлението на регионални мрежи за възобновяема енергия (Инвестиционни предложения на Солвей Соди-Девня, Промет стийл ЕАД, Аурубис България АД, БАМИ); - изграждане на пречиствателни инсталации за отпадни води от млекопреработвателните предприятия и въвеждане на иновации при пречистване на водите от тези предприятия (Асоциацията на млекопреработвателите), - технологично обновление на предприятията, които събират и предварително третират отпадъци (предложение на Асоциация на рециклиращата индустрия). - пилотно създаване на комбинирани площадки (депа) за сортиране, рециклиране на дрехи „втора ръка“ (предложение на Асоциация на преработвателите и търговците на дрехи втора употреба); - оползотворяване на промишлени отпадъци и индустриалната симбиоза, които имат пряк екологичен, енергиен и социален ефект. - разработване на иновации в сферата на кръговата икономика и по-специално в рециклирането. - Постигане на комплексна ресурсна ефективност в т.ч. дигитализиране на дейностите по водо-, електро- и газоснабдяване, реализиране проекти, насочени към енергийна ефективност и постигане на дългосрочна устойчивост в консумацията на ресурсите. (Инвестиционно предложение на Стомана Индъстри АД)
Реформи	<p>Принос към реформите в областта на зеления и цифровия преход, по-специално в областта на чистото и ефективно производство и използване на енергията и ресурсите, екологичната инфраструктура и устойчивия транспорт, като допринася за постепенната декарбонизация на икономиката, включително във въгледобивните региони.</p> <p>Развитие на партньорството между научните приложни звена и бизнеса от реалната икономика за увеличаване на техното участие и принос за постигане на европейските цели на национално ниво - нисковъглеродна и ресурсно ефективна икономика.</p>
Очакван принос към постигане на целите на ЕС	Политическа цел 2: По-зелена, нисковъглеродна Европа
Връзка с Европейския семестър	Принос към Специфична препоръка 3 (2019): Да насочи икономическата политика, свързана с инвестициите, към научните изследвания и иновациите, транспорта, по-специално към неговата устойчивост, водите, отпадъците и енергийната инфраструктура и енергийната ефективност, като отчита регионалните различия и подобрява бизнес средата

<p>Национална програма България 2030</p>	<p>Предложението е в унисон с Ос на развитие 2: Зелена и устойчива България, Приоритет 4 Кръгова и нисковъгледна икономика. Съгласно посочения приоритет „Ще бъдат предприети мерки за подобряване на енергоспестяването в производството, преобразуването и преноса на енергия, като ще бъдат въведени икономически стимули за по-голяма енергийна ефективност на енергийните компании и на потребителите. Ще бъдат въведени пазарни стимули за намаляване на разходването на енергия от бизнеса, включително чрез подпомагането на инвестициите в енергоефективно оборудване и строителство и създаването на предпоставки за разпространението и ефективното управление на микромрежи за възобновяема енергия. С оглед предизвикателствата, произтичащи от измененията на климата, както и поради необходимостта от намаляване на зависимостта на страната от внос на енергийни източници, ще се насърчава нарастването на дела на енергията от възобновяеми източници.</p> <p>Ще се използва потенциала на кръговата икономика за намаляване на енергийния и въглероден интензитет на индустрията и повишаване на нейната ресурсна ефективност, чрез замяна на сега използваните в строителството първични ресурси с индустриални отпадъци – металургични шлаки и други вторични продукти от добивната и металургична промишленост. Ще се стимулира индустриалната симбиоза на национално и регионално ниво чрез създаване на кълъстерни вериги на добавената стойност от нови производство в МСП.</p>
<p>Национален интегриран план в областта на енергетиката и климата</p>	<p>Предложението е в унисон с Националните общи и конкретни цели в измерение „Енергийна сигурност“ и съответно постигане на Национални общи цели по отношение увеличаването на гъвкавостта на националната енергийна система, по-специално посредством използването на собствени енергийни източници, оптимизацията на потреблението и съхранението на енергия.</p>
<p>Водеща област 2: Саниране — Подобряване на енергийната ефективност на обществените и частните сгради.</p>	
<p>Описание на националната ситуация</p>	<p>В анализа на Националния план за сгради с близко до нулевото потребление на енергия 2015-2020 г. са обхванати нежилищните сгради за обществено обслужване, което включва хотелите, с държавна, общинска и частна собственост с площ над 250 м². По различните програми за саниране като допустими бенефициенти са основно общински и държавни административни сгради, училища, болници, читалища и др. Хотелите като сгради за обществено обслужване са обект на частни инвестиции за въвеждане на енергоспестяващи мерки. Националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществените и частния национален жилищен и търговски сграден фонд е приета през 2017 г. и обхваща 118 сгради в областта на търговията и хотелиерството с обща РЗП 189 хил.м², като 59.3% са въведени в експлоатация преди 1980 г, съответно това са сгради предимно с класове на електропотребление G, F и E и при въвеждането на енергоспестяващи мерки ефектът и приносът за постигане на националните цели е най-значим.</p>
<p>Инвестиции</p>	<p>Българска камара на строителите: Енергийното и конструктивно обновяване на публични сгради на територията на Република България Дигитализация на процеса на саниране чрез създаване на онлайн платформа с карта в реално време на санирани обекти и обекти в процес на саниране и информация за тях</p> <p>Национален борд по туризъм - предвиждане на възможност частните хотели да бъдат допустим бенефициент в програмите за саниране. Съгласно симулационното изследване и икономически анализ на глобалните разходи в Националната програма, необходимите инвестиции без включен ДДС за прилагането на енергоспестяващи мерки с цел достигане на изискванията на енергопотребление на клас B и екологичните характеристики е 100-200 лв./м² РЗП (по цени от 2017 г.). Съответно</p>

	<p>постигането на спестявания на емисии CO₂ от обновена сграда спрямо базовата линия от 1999 г. е в границите 11-19 kg CO₂/m² РЗП.</p> <p>- насърчаване на публично частни партньорства за изграждане на свързваща инфраструктура</p>
Реформи	Принос към реформите в областта на енергийната ефективност и декарбонизацията.
Очакван принос към постигане на целите на ЕС	Политическа цел 2: По-зелена, нисковъглеродна Европа
Връзка с Европейския семестър	Принос към Специфична препоръка 3 (2019): Да насочи вниманието на икономическата политика, свързана с инвестициите, към научните изследвания и иновациите, транспорта, по-специално към неговата устойчивост, водите, отпадъците и енергийната инфраструктура и енергийната ефективност, като отчита регионалните различия.
Национална програма България 2030	Предложението е в унисон с Ос на развитие 2: Зелена и устойчива България, Приоритет 4 Кръгова и нисковъглеродна икономика.
Национален интегриран план в областта на енергетиката и климата	Предложението е в унисон с Националните общи и конкретни цели в измерение „Енергийна ефективност“ и съответно постигане на Ориентировъчните етапни цели за 2030 г., 2040 г. и 2050 г., установените на национално равнище показатели за напредъка и техният принос за постигане на целите на Съюза в областта на енергийната ефективност, включени в пътните карти, определени в дългосрочните стратегии за саниране на националния фонд от жилищни и нежилищни сгради (частни и обществени), в съответствие с член 2а от Директива 2010/31/ЕС. Според ИНПЕК политиките за обновяване трябва да са фокусирани приоритетно към сгради с класове на енергопотребление E, F и G за всички категории сгради.
<p>Водеща област 3: Транспорт. Зареждане и презареждане — Насърчаване на ориентирани към бъдещето чисти технологии, за да се ускори използването на устойчив, достъпен и интелигентен транспорт, на станции за зареждане и презареждане и разширяване на обществения</p>	
Описание на националната ситуация	<p>Електрическа мобилност и алтернативни горива (Националната браншова организация за електрическа мобилност ИКЕМ)</p> <p>Съществуват множество отговорни институции, имащи компетентност в сферата на електрическата мобилност и алтернативните горива. Това възпрепятства хомогенен подход и единна политика. Инфраструктурата трябва да намали зависимостта от нефт и да смекчи въздействието върху околната среда, по-специално за сухопътния и воден транспорт. Планът следва да подкрепя единен пазар за инфраструктура за алтернативни горива в рамките на градската среда райони и възли и основната мрежа на Трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T). Пет години след приемането на директивата, пазарът на инфраструктура за алтернативни горива в България е все още на доста ранна фаза на развитие. Въпреки растежът в последните 2 години, общият пазарен дял на алтернативните горива и автопарк все още е сравнително нисък. Последните политически инициативи изискват ускорено усвояване на превозни средства с ниска и нулева емисии и кораби, задвижвани от алтернативни горива: европейските законодатели имат договорени нови стандарти за емисиите на CO₂ за автомобили и микробуси, както и за тежкотоварни камиони за 2025 и 2030 г. Следвайки амбицията на политиката, заложена в Европейската Зелена сделка, изграждането на широко разпространена, надеждна и лесна за използване алтернативна инфраструктура е важен фактор за прехода към въглеродна неутрална икономика. Европейската Зелена сделка прави ясна препратка да има поне 1 милион обществено достъпни пунктове за презареждане и зареждане до 2025 г. Отбелязва се</p>

необходимостта от задължение на акостирали кораби, които да използват електричество на брега, което позволява ефективно да се намали въздействието на корабите върху местното замърсяване на въздуха в пристанищните градове.

Необходимо е България да определи като приоритет и да ускори внедряването на инфраструктурата за алтернативни горива, която да допринесе за общата цел на ЕС за значително намаляване на емисиите на CO2 от транспорта. Необходима е достатъчно гъста мрежа от инфраструктура за презареждане и зареждане с гориво, която е лесно достъпна, надеждна и лесна за използване. В момента такава инфраструктурна мрежа не съществува.

- Проблем № 1: Няма достатъчно пунктове за зареждане. Планирането в национален мащаб не отговаря на очакваните нужди от обслужване на превозни средства с алтернативно гориво и амбициите по Зелената сделка.

- Проблем № 2: Няма цялостна мрежова свързаност на отделните мрежи. Точките за презареждане и зареждане са разпределени неравномерно.

- Проблем № 3: Потребителите на пътно превозно средство с алтернативни горива често са изправени пред проблемни условия за използване на тази инфраструктура, особено при излизане от техния модел за зареждане / зареждане в домашни условия. Това е особено важно в областта на електрическата мобилност, където липсва съгласуваност и прозрачна информация за потребителя относно наличността, достъпността и използваемостта на презареждащите станции като както и голямо разнообразие от подходи за използване и плащане на тези станции.

- Проблем № 4: Настоящите мрежи не са добре оборудвани, за да гарантират адекватното интегриране на бързо увеличаващ се парк от електрически превозни средства в електрическите мрежи, което се очаква да създаде пречки за презареждане на превозни средства и проблеми с приемането на потребителите. Потребители и предприятия също възприемат неравномерното развитие на различни алтернативни презареждане и зареждане с гориво гари като бариера при придобиването или инвестирането в превозни средства, задвижвани от алтернативни горива.

Вероятно икономическо въздействие:

1. Напълно развитата, оперативно съвместима инфраструктура за алтернативно гориво вероятно ще увеличи конкуренцията между операторите и по този начин ще се намаляват разходите за презареждане / зареждане с гориво в полза на потребителя. Това най-вероятно ще увеличи продажбите на превозни средства с алтернативно зареждане, но има и разходи и финансови рискове, съобразени с инсталирането и експлоатацията на инфраструктура за алтернативни горива, особено в ситуации на нововъзникващи пазарни изисквания. Като цяло общите изисквания за удобна за потребителя инфраструктура в някои случаи може да доведе до първоначални въздействия върху разходите, но като цяло и по-дългосрочни ползи.

2. Очаква се търсенето на превозни средства с алтернативно гориво и тяхната инфраструктура да се увеличи в световен мащаб през следващите десетилетия. Българската индустрия може да спечели конкурентно предимство, също чрез засилване на R&I дейности.

3. Вероятно растежът на сектора ще даде значителен импулс за растеж на строителния сектор и е вероятно положително въздействие върху заетостта в дългосрочен план.

4. Новите технологии за зареждане / презареждане се очаква да ускорят развитието на услугите за цифрова мобилност. Те могат да стимулират МСП и да създадат допълнителни работни места, които да компенсират възможните загуби на работни места поради намаляване броя на традиционните превозни средства с двигатели с вътрешно горене.

5. Ще се наложи повишаване на квалификацията и преквалифицирането на работната сила. Ще се ускори процеса на въвеждане на нови професии, образователни модели и др.

	6. Преминването от изкопаеми горива към алтернативни горива в транспорта ще има редица положителни условия за околната среда, включително намаляване на емисиите на CO ₂ , намаляване на местните емисии, особено в PM и NO _x и намаляване на шумовите емисии.
Инвестиции	<p>Предложения на Националната браншова организация за електрическа мобилност ИКЕМ</p> <p>1. Продължаване на политиката за преки стимули за закупуване на транспортни средства, използващи алтернативни горива, или изграждане на инфраструктура.</p> <p>2. Продължаване на подкрепата (в т.ч. и по линия на оперативните програми) за закупуване на електробуси в големи градове</p> <p>3. Подкрепа за разгръщане и производство.</p> <p>Навлизането на водородните технологии в транспорта ще се реализира чрез внедряване и производство на зелен водород. Внедряването ще започне със закупуване на автобуси за градския транспорт и изграждането на съответната инфраструктура на водород. България няма централизирано производство на водород, който е необходим за зарядна инфраструктура на водород. Най-голямото разстояние в България е около 500 км, което прави разумно изграждането на няколко инсталации за производството му, за което вече има интерес от производители на възобновяема енергия. В момента се прави оценка на Общата цена на собствеността за определяне на подходящи места и подготовка на финансови механизми за изграждане на инсталациите (включително подкрепа от Европейската инвестиционна банка).</p>
Реформи	<p>Предложения на Националната браншова организация за електрическа мобилност ИКЕМ</p> <p>1. Определяне на ресорно министерство/а и структура за координиране на националната политика в сферата на електрическата мобилност и алтернативните горива.</p> <p>2. Изготви национална стратегия за развитие на електрическата мобилност и алтернативните горива. Да бъдат идентифицирани отделните участници с необходимия експертен потенциал на секторно ниво, за подготовка, организация и изпълнение на необходимите мерки.</p> <p>3. Да се насърчи развитието на образователния модел „ССЕМ“ за връзка между бизнеса и образованието в сектора, към Националната браншова организация за електрическа мобилност – ИКЕМ и МОН.</p> <p>4. Да се ангажират браншовите организации в сектора в процес на създаване на национална платформа – Bulcharge.</p>
Очакван принос към постигане на целите на ЕС	Политическа цел 2: По-зелена, нисковъглеродна Европа
Връзка с Европейския семестър	Принос към специфична препоръка 3 (2019): Да насочи икономическата политика, свързана с инвестициите, към научните изследвания и иновациите, транспорта, по-специално към неговата устойчивост, водите, отпадъците и енергийната инфраструктура и енергийната ефективност, като отчита регионалните различия и подобрява бизнес средата
Национална програма България 2030	Ос 3, Свързана и интелигентна България, приоритет 3, Интелигентна индустрия
Национален интегриран план в	

областта на енергетиката и климата	
Водеща област 4: Съвръзване — Скорошно въвеждане на бързи широколентови услуги за всички региони и домакинства, включително влакнестооптични и 5G мрежи.	
Описание на националната ситуация	В България оперират три частни мобилни оператора, които тестват и развиват мобилните си мрежи, включително и чрез прилагане на 5G технологиите. За по-бързото ѝ навлизане е необходимо да бъдат освободени допълнителни честоти за частно ползване. През 2019 г. е приета Концепция за развитие на високоскоростна и свръхвисокоскоростна свързаност и изграждане на мобилни мрежи от пето поколение. За да може да заработи мрежата от пето поколение е необходимо изграждането на над 15 000 клетки (при около 2700 с национално покритие в момента).
Инвестиции	
Реформи	Разработване на Концепция за кибер устойчивост на българската икономика (БАРБС) Реформи, които да преодолеят бавното навлизане на 5G технологиите- тежки административни процедури, високи такси за телекомуникационните дружества. Законови изменения за допускане на частни схеми за електронна идентификация
Очакван принос към постигане на целите на ЕС	Политическа цел 1: По-интелигентна Европа — иновативен и интелигентен икономически преход
Връзка с Европейския семестър	Специфична препоръка 3 (2020) Да рационализира и да ускори процедурите за предоставяне на ефективна подкрепа за малките и средните предприятия и самостоятелно заетите лица, като гарантира също така, че те имат непрекъснат достъп до финансиране и гъвкави условия за плащане. Да даде приоритет на готови за изпълнение публични инвестиционни проекти и да стимулира частните инвестиции, за да се ускори икономическото възстановяване. Да съсредоточи инвестициите в областта на зеления и цифровия преход , по-специално в областта на чистото и ефективно производство и използване на енергията и ресурсите, екологичната инфраструктура и устойчивия транспорт, като допринася за постепенната декарбонизация на икономиката, включително във въгледобивните региони. Специфична препоръка 4 (2020) Да сведе до минимум административната тежест за предприятията чрез подобряване на ефективността на публичната администрация и укрепване на електронното управление.
Национална програма България 2030	Ос 3 Съвръзана и интелигентна България, приоритет 8 Цифрова свързаност
Национален интегриран план в областта на енергетиката и климата	Неприложимо
Водеща област 5: Модернизиране — Цифровизацията на публичната администрация и на услугите, включително на съдебната система и здравеопазването	

<p>Описание на националната ситуация</p>	<p>Електронно управление Здравеопазване Забавя се въвеждането на електронното здравеопазване като платформа за подобряване на ефективността на здравната система, за осигуряване на по-голяма прозрачност в дейността на системата и за повишаване на качеството и контрола върху оказваните медицински услуги. Отложи се въвеждането на електронните услуги в сферата на здравеопазването: електронно досие, е-здравна карта, е-рецепта и е-направление. Бавното изграждане на електронното здравеопазване по мнение на експертите е главно поради съпротивата на заетите в сектора. Въвеждането на електронното здравеопазване създава възможност за ефективна комуникация между здравните специалисти - повишаване на тяхната квалификация и по-ефективна превантивна и лечебна дейност. Подобрява се достъпа до здравна информация от населението - повишаване на неговата медицинската култура, способства се за постигане на ефекта на превантивната медицина, а оттам намаляване на риска от заболяемост. Въвеждането на електронно здравеопазване позволява да се подобри качеството на медицинските услуги и повиши ефективността и контрола върху разходването на публичните средства за здравеопазване.</p>
<p>Инвестиции</p>	<p>Здравеопазване: Предлагаме да се сключи договор за разработката на цялостен проект за електронизацията на системата на здравеопазване и неговото внедряване да стане „под ключ“ от компания с опит в изграждането на подобни системи. Сега подходът е ведомствен, работи се на парче, без съгласуваност и видими резултати. Да се осигури обществен мониторинг върху изпълнението на проекта. Да се представя периодична информация за неговото изпълнение и резултати в Националния съвет за тристранно сътрудничество, ИСС и други органи с обществено участие и представителство. Туризм Цялостна дигитализация на информация, свързана с културно-историческото наследство (Национален борд по туризъм) Строителство Дигитализация на строително-инвестиционния процес – създаване и обработка на документи в електронна среда (Българска камара на строителите);</p>
<p>Реформи</p>	<p>Здравеопазване Реформата в здравеопазването следва да се проведе на базата на широка и всеобхватна електронизация, като неразделна част от електронното правителство. Електронизацията на здравеопазването да стане стратегически приоритет в дейността на всички звена на здравната система. Тя да обхване в обща система всички дейности в здравеопазването, независимо от тяхната ведомствена подчиненост и принципи на работа. Въвеждане на електронни услуги в сферата на здравеопазването: електронна здравна карта, е-рецепта, е-направление, електронно досие, които са отлагани няколко пъти.</p>
<p>Очакван принос към постигане на целите на ЕС</p>	<p>Политическа цел 1: По-интелигентна Европа — иновативен и интелигентен икономически преход</p>
<p>Връзка с Европейския семестър</p>	<p>Специфична препоръка 4 (2020) Да сведе до минимум административната тежест за предприятията чрез подобряване на ефективността на публичната администрация и укрепване на електронното управление.</p>
<p>Национална програма</p>	<p>Ос на развитие 4: Отзивчива и справедлива България, Приоритет 10 Институционална рамка Ос на развитие 5: Духовна и жизнена България, Приоритет 12 Здраве и спорт</p>

България 2030	Ос на развитие 5: Духовна и жизнена България, Приоритет 13 Култура, наследство и туризъм
Национален интегриран план в областта на енергетиката и климата	Неприложимо
Водеща област 7: Преквалификация и повишаване на квалификацията — Адаптирането на образователните системи, за да подкрепят цифровите умения, образованието и професионалното обучение за всички възрасти.	
Описание на националната ситуация	Динамиката в развитието на икономиката и технологиите изправя българското образование пред редица предизвикателства, свързани с качеството и приложимостта му на пазара на труда. Вследствие на ниските образователни резултати, българската икономика изпитва сериозен недостиг на квалифицирана работна сила. Това се отразява негативно на нивото на конкурентоспособност на българските предприятия и на темповете на икономически растеж като цяло. Професионалното образование продължава да се нуждае от значителни инвестиции в квалификация на преподаватели, материална база, реализиране на дейности, насочени към ученето през целия живот и обучението на възрастни.
Инвестиции	Създаване на регионални областни центрове за обучение, квалификация и преквалификация на кадри в строителния бранш (Предложение на Българската камара на строителите). Създаване на мрежа от центрове за валидиране на неформално и информално придобити умения и компетенции със участието на предприятията от съответния сектор, които ще работят по единна методология и стратегия за качеството на процеса на валидиране (quality assurance) и базирани на професионални стандарти, припознати от работодателите.
Реформи	Принос към образователните политики, свързани с ученето през целия живот и реформата в сферата на професионалното образование.
Очакван принос към постигане на целите на ЕС	Политическа цел 1: По-интелигентна Европа — иновативен и интелигентен икономически преход
Връзка с Европейския семестър	Принос към специфична препоръка 4 (2019): Да подобри пригодността за заетост чрез засилване на уменията, включително на цифровите умения; да повиши качеството, приложимостта на пазара на труда и приобщаващия характер на образованието и обучението
Национална програма България 2030	Ос на развитие 1, Интелигентна и иновативна България, Приоритет 1, Образование и умения Ос на развитие 3, Свързана и интелигентна България, Приоритет 9 Местно развитие
Национален интегриран план в областта на енергетиката и климата	Не е приложимо.